

Trukhan, O. L. "Zmist ta etapy protsesu stratehichnoi diahnostyky pidpriemstva" [The nature and stages of strategic diagnostics company]. *Visnyk ZhDTU*, no. 3 (57) (2011): 393-397.

Turylo, A. M., and Bohachevska, K. V. "Potentsial pidpriemstva" [The potential of the company]. *Biznes Inform*, no. 2 (2014): 259-263.

Tompson, A. A., and Striklend, A. Dzh. *Strategicheskyy menedzhment. Art of developing and implementing the strategy*. Moscow: Banki i birzhi, 1998.

Ziablitskaya, N. V. "Adaptatsionnyy potentsial kak ekonomicheskaya kategoriya" [Adaptive capacity as an economic category]. <http://economics.open-mechanics.com/articles/444.pdf>

УДК 351.865:355.1.073.53](477)

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ПРОПОЗИЦІЙ КОНКУРСНИХ ТОРГІВ У СИСТЕМІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

© 2016 СОКОЛОВСЬКИЙ С. А., НАУМЕНКО М. О.

УДК 351.865:355.1.073.53](477)

Соколовський С. А., Науменко М. О. Критерії оцінки пропозицій конкурсних торгів у системі державних закупівель для підрозділів Національної гвардії України

Матеріальне забезпечення внутрішніх військ МВС України є важливою умовою їх ефективного функціонування. Для його забезпечення вкрай необхідними є вдосконалення та організація проведення закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти, оскільки тільки проведення прозорих і чесних конкурсних торгів є умовою повного, своєчасного та якісного забезпечення підрозділів внутрішніх військ матеріальними засобами. На даний час процедури конкурсних закупівель у світі отримали значний розвиток як у комерційних, так і в державних колах. Однак, на жаль, розробити єдині правила для оптимальних підходів до оцінки пропозицій у цій сфері так і не вдалося. Одна з причин такого становища – низка неоднозначностей, що виникають при проведенні оцінки комерційних пропозицій. Метою статті є визначення критеріїв оцінки пропозицій у сфері конкурсних торгів у системі державних закупівель для підрозділів Національної гвардії України.

Ключові слова: Національна гвардія України, державні закупівлі, конкурсні торги, функція бажаності.

Рис.: 2. **Бібл.:** 18.

Соколовський Сергій Анатолійович – кандидат технічних наук, заступник начальника Національної академії Національної гвардії України (пл. Повстання, 3, Харків, 61001, Україна)

Науменко Марія Олексіївна – кандидат економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та військового господарства, Національна академія Національної гвардії України (пл. Повстання, 3, Харків, 61001, Україна)

E-mail: naumenkomariya@yandex.ua

УДК 351.865:355.1.073.53](477)

Соколовский С. А., Науменко М. А. Критерии оценки предложений в сфере конкурсных торгов в системе государственных закупок для подразделений Национальной гвардии Украины

Материальное обеспечение внутренних войск МВД Украины является важным условием их эффективного функционирования. Для его обеспечения крайне необходимы усовершенствование и организация проведения закупок товаров, работ и услуг за государственные средства, поскольку только проведение прозрачных и честных конкурсных торгов является условием полного, своевременного и качественного обеспечения подразделений внутренних войск материальными средствами. В настоящее время процедуры конкурсных закупок в мире получили значительное развитие как в коммерческих, так и в государственных кругах. Однако, к сожалению, разработать единые правила для оптимальных подходов к оценке предложений в этой сфере так и не удалось. Одна из причин такого положения – ряд неоднозначностей, возникающих при проведении оценки коммерческих предложений. Целью статьи является определение критериев оценки предложений в сфере конкурсных торгов в системе государственных закупок для подразделений Национальной гвардии Украины.

Ключевые слова: Национальная гвардия Украины, государственные закупки, конкурсные торги, функция желательности.

Рис.: 2. **Библ.:** 18.

Соколовский Сергей Анатольевич – кандидат технических наук, заместитель начальника Национальной академии Национальной гвардии Украины (пл. Восстания, 3, Харьков, 61001, Украина)

Науменко Мария Алексеевна – кандидат экономических наук, профессор, профессор кафедры менеджмента и военного хозяйства, Национальная академия Национальной гвардии Украины (пл. Восстания, 3, Харьков, 61001, Украина)

E-mail: naumenkomariya@yandex.ua

UDC 351.865:355.1.073.53](477)

Sokolovskiy S. A., Naumenko M. O. The Criteria for Estimating Proposals in the Sphere of Competitive Tendering in the Public Procurement System for Units of the National Guard of Ukraine

Provision of material needs for interior forces of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine is essential to their effective functioning. To provide this, improvement and organization of procurement of goods, works and services for public funds are of vital necessity, since only the holding of transparent and fair competitive bidding is a prerequisite for the full, timely and quality provision of material needs for units of the interior troops. In the today's world, tender procedures got significant development in both the commercial and public sectors. Unfortunately, developing uniform rules for optimal approaches to estimate proposals in this sphere has yielded no success. One of the reasons for preserving the existent situation is a number of ambiguities arising in the estimation of commercial proposals. The article is aimed at defining the criteria for estimating proposals in the sphere of competitive tendering in the public procurement system for units of the National Guard of Ukraine.

Keywords: National Guard of Ukraine, public procurement, competitive bidding, desirability function.

Fig.: 2. **Bibl.:** 18.

Sokolovskiy Serhii A. – PhD (Engineering), Deputy Head of the National Academy of the National Guard of Ukraine (3 Povstannia Square, Kharkiv, 61001, Ukraine)

Naumenko Mariia O. – PhD (Economics), Professor, Professor of the Department of Management and the War Economy, The National Academy of the National Guard of Ukraine (3 Povstannia Square, Kharkiv, 61001, Ukraine)

E-mail: naumenkomariya@yandex.ua

Матеріальне забезпечення внутрішніх військ МВС України є важливою умовою їх ефективного функціонування. Для його забезпечення вкрай необхідними є вдосконалення та організація проведення закупівель товарів, робіт та послуг за державні кошти, оскільки тільки проведення прозорих і чесних конкурсних торгів є умовою повного, своєчасного та якісного забезпечення підрозділів внутрішніх військ матеріальними засобами.

На даний час процедури конкурсних закупівель у світі отримали значний розвиток як у комерційних, так і в державних колах. Однак, на жаль, розробити єдині правила для оптимальних підходів до оцінки пропозицій у цій сфері так і не вдалося. Одна з причин такого становища – низка неоднозначностей, що виникають при проведенні оцінки комерційних пропозицій.

Один з основних принципів закупівель за державні кошти – це, насамперед, прозорість проведення конкурсу, а також об'єктивна та неупереджена оцінка пропозицій, які надходять до конкурсного комітету, з метою обрати найкращого постачальника або виконавця робіт (послуг). Для досягнення цієї мети в документації конкурсних торгів має бути чітко визначено критерії оцінки конкурсної пропозиції.

У Законі України «Про здійснення державних закупівель» від 10.04.2014 р. № 1197-VII зазначено, що «... у разі здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг, що виробляються, виконуються чи надаються не за окремо розробленою специфікацією, для яких існує постійний ринок, єдиним критерієм оцінки пропозицій учасників торгів є ціна» [1]. У такому випадку визначення переможця конкурсних торгів є простим та зрозумілим і не викликає жодних труднощів.

Нагомість здійснення закупівель, що мають складний, специфічний або спеціалізований характер, є більш складними і потребують, окрім ціни, використання ще й особливих критеріїв.

Відносини, пов'язані з придбанням товарів, робіт чи послуг за державні кошти в Україні регулюються на законодавчому рівні. На даний час можна виокремити кілька етапів розвитку сфери державних закупівель – від процесу «проникнення» у незвичне середовище і закінчуючи сумнозвісними шахрайськими схемами. Впродовж багатьох років увагу законодавців, науковців та навіть правоохоронних органів привертає інформація про постійні зловживання або навіть злочини посадових осіб у державних структурах, що наочно підтверджує наявність прогалів у законодавстві та уміння посадовцями використовувати їх задля задоволення власних потреб. Це потребує практично щорічних змін у сфері державних закупівель України, необхідність суттєвих законодавчих реформ. Однак, на жаль, тільки аналіз практичного досвіду впровадження правових норм у повсякденну діяльність може підтвердити або спростувати їх ефективність чи вказати на недоліки.

Окрім цього, питання регулювання закупівель за державні кошти потребує уваги з боку законодавців, оскільки в даному випадку сам покупець, тобто держава, зацікавлений у максимальній ефективності цього процесу. Одним з важливих напрямів у законотворчій діяль-

ності в усьому світі стала боротьба за чесну конкуренцію, яка повинна привести врешті-решт до зниження цін.

Отже, об'єктом дослідження даної статті є визначення критеріїв оцінки пропозицій у сфері конкурсних торгів у системі державних закупівель для підрозділів Національної гвардії України.

На даний час процес підготовки та проведення конкурсних торгів за державні кошти регулюється Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» та інших законодавчих актів України [2].

Питанням удосконалення організаційно-правових механізмів здійснення окремих процедур проведення конкурсних торгів приділено значну увагу у роботах багатьох науковців. Зокрема, над проблемою дослідження різних аспектів управління системою державних закупівель працювали такі вчені, як І. В. Влялько [3], В. П. Горин [4], О. В. Іньшина [5], О. П. Кулак [6], О. С. Мельников [7], О. І. Міняло [8, 9], О. Ф. Овсянюк-Бердадіна [10], А. О. Олефір [11], З. Максименко, Н. Ткаченко [12], Б. А. Анікін [13], А. Шатковський [14], Р. В. Балабан та ін. [15], С. А. Соколовський, С. П. Павлов, М. В. Черкашина, М. О. Науменко, Є. М. Грабовський [16], Н. М. Заєць [17] та ін.; економіко-математичні методи оцінки пропозицій у сфері державних закупівель розглянуто в роботах О. С. Мельникова [7 та А. В. Зозулі [18].

Основним способом державних закупівель є тендери. Тендер – спосіб подачі замовлень на поставку товарів, надання послуг або проведення робіт за заздалегідь оголошеними в конкурсній документації умовами, в обумовлені терміни на принципах змагальності, справедливості та ефективності [2].

Державний контракт (або угода) укладається з переможцем такого тендера, тобто учасником торгів, який подав найкращу пропозицію, що відповідає вимогам конкурсної документації та містить найвигідніші умови.

Законодавство про державні закупівлі передбачає використання таких процедур, як: відкриті тендери; закриті тендери; спеціалізовані закриті торги; двоступеневі тендери; запити котирувань та закупівлі у єдиного джерела [2].

Як зазначається у роботі [17], критеріями оцінки визначення замовником переможця торгів (при відкритих торгах із зменшенням ціни, торгах з обмеженою участю) з числа учасників, тендерні пропозиції яких не були відхилені, є такі:

- ✦ ціна;
- ✦ строки постачання (виконання);
- ✦ умови розрахунків;
- ✦ рейтинг учасника в реєстрі учасників процедур закупівлі відповідно до ст. 61 Закону [2];
- ✦ інші критерії відповідно до Закону (ч. 7 ст. 26 Закону [2]).

Критерії та методи оцінки вказуються в тендерній документації. Для оцінки конкурсних пропозицій також можуть залучатися експерти, які дадуть рекомендації щодо визначення переможця процедури закупівлі.

Етапи підготовки та проведення конкурсних торгів також вказуються у тендерній документації, яку на-

дає учасникам замовник. Ця документація публікується у Віснику державних закупівель та розміщується на відповідному сайті.

Загалом алгоритм підготовки та проведення закупівель за державні кошти можна подати в такому вигляді (рис. 1).

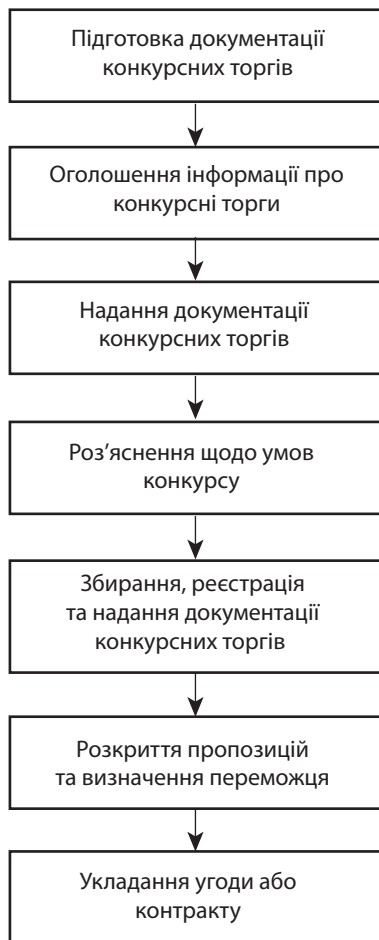

Рис. 1. Алгоритм підготовки та проведення конкурсних торгів

Метою застосування конкурсних механізмів є економія державних коштів. Це стає можливим за рахунок зменшення закупівельних цін як наслідок залучення якомога ширшого кола постачальників. Окрім цього, проведення конкурсних торгів має забезпечити прозорість цього процесу, розвиток конкурентного середовища загалом, запобігання корупції та зловживання тощо. Однак необхідно зазначити, що організація конкурсних торгів вимагає від замовника і учасників значних витрат коштів і часу. Очевидно, що за таких умов витрати на проведення конкурсних торгів можуть нівелювати користь від зниження закупівельних цін. Законодавство в Україні та інших країнах світу передбачає їх проведення лише в тих випадках, коли обсяг закупівель перевищує певний вартісний рівень, встановлення якого вимагає належного обґрунтування.

Із початку 2000 р., коли було уперше прийнято Закон України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти», законодавство щодо цього питання по-

стійно еволюціонувало. Зокрема, зміни до цього Закону та кожен нормативний акт, який приймався для врегулювання даної сфери, удосконалювали норми щодо методики та критеріїв оцінки пропозицій учасників торгів.

Головна мета проведення такої оцінки полягала у визначенні найбільш економічно вигідної пропозиції серед підприємств (організацій), які виявили бажання брати участь у конкурсі на постачання товарів, надання послуг чи виконання робіт за державні кошти.

Учасник, крім цінової пропозиції, має надати інформацію щодо своєї рейтингової оцінки: кількості процедур закупівель, у яких учасник брав участь, кількості перемог у процедурах закупівлі, освітньо-кваліфікаційного рівня, кількості своєчасно та в повному обсязі виконаних договорів про державні закупівлі тощо.

Ці кількісні та якісні показники мають бути оцінені при обранні переможця конкурсу на закупівлю за державні кошти.

Для отримання оцінок якісних показників пропонується використовувати функцію бажаності Харрінгтона, яка дозволяє звести якісні оцінки до кількісного виду в інтервалі 0–1 (рис. 2).

Інтервал	Оцінка якості	Діапазон	Середнє значення
3–4	Відмінна	> 0,95	0,975
2–3	Дуже гарно	0,875–0,95	0,913
1–2	Гарно	0,690–0,875	0,782
0–1	Добре	0,367–0,69	0,53
–1–0	Погано	0,066–0,367	0,285
–2–(–1)	Дуже погано	0,0007–0,066	0,033
–3–(–2)	Кепсько	< 0,0007	0

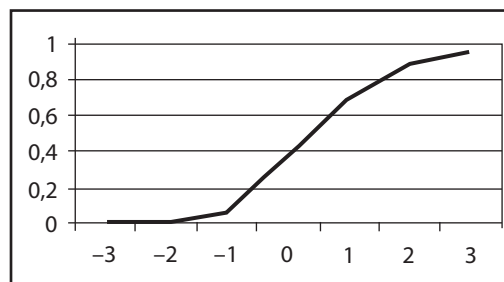

Рис. 2. Функція бажаності Харрінгтона

Для визначення оцінок кількісних показників обчислюється відсоток відхилення значення показника від найбільш вигідного (за даними критеріями) серед всіх пропозицій постачальників.

На підставі безлічі оцінок розраховується інтегральна величина, тобто рейтинг для кожного окремого рядка умов поставки кожного потенційного постачальника (учасника тендера).

ВИСНОВКИ

На основі даного дослідження можна зробити такі висновки:

1. Матеріальне забезпечення внутрішніх військ МВС України є важливою умовою їх ефективного функціонування. Для його забезпечення вкрай необхідними є вдосконалення та організація проведення закупівель товарів, робіт та послуг за державні кошти, оскільки тільки проведення прозорих і чесних конкурсних торгів є умовою повного, своєчасного та якісного забезпечення підрозділів внутрішніх військ матеріальними засобами.

2. На сьогодні, на жаль, розробити єдині правила для оптимальних підходів до оцінки пропозицій у сфері конкурсних закупівель за державні кошти поки що не вдалося. Одна з причин такого становища – низка неоднозначностей, що виникають при проведенні оцінки комерційних пропозицій.

3. Один з основних принципів закупівель за державні кошти – це, насамперед, прозорість проведення конкурсу, а також об'єктивна та неупереджена оцінка пропозицій, які надходять до конкурсного комітету, з метою обрати найкращого постачальника або виконавця робіт (послуг). Для досягнення цієї мети в документації конкурсних торгів має бути чітко визначено критерії оцінки конкурсної пропозиції.

4. Запропоновано обчислення кількісних і якісних показників з використанням функції бажаності Харрінгтона. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про здійснення державних закупівель» від 10.04.2014 № 1197-VII (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1197-18>

2. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» від 15.12.2005 р. № 3205-IV (зі змінами, у редакції від 20.04.2014 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3205-15>

3. **Влялько І. В.** Механізм правового регулювання государственных закупок в Украине в контексте адаптации законодательства и подготовки нового усиленного соглашения Украины и ЕС / І. В. Влялько // Актуальні проблеми міжнародних відносин : збірник наукових праць. – К. : Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Інститут міжнародних відносин, 2008. – Вип. 77, Ч. II. – С. 146–151.

4. **Горин В. П.** Фінансові аспекти системи державних закупівель / В. П. Горин // Вісник КНТЕУ. – 2011. – № 6. – С. 65–73.

5. **Іньшина О. В.** Аспекти логістичної концепції конкурсних механізмів у системі державних закупівель зерна / О. В. Іньшина // Вісник НУ «Львівська політехніка». Серія «Логістика». – Львів, 2007. – № 594. – С. 413–422.

6. **Кулак О. П.** Розвиток системи державних закупівель в Україні / О. П. Кулак // Державне управління. – 2012. – № 4 (40). – С. 31–37.

7. **Мельников О. С.** Удосконалення процедури проведення попередньої кваліфікації учасників торгів при здійсненні державних закупівель [Електронний ресурс] / О. С. Мельников. – Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2010-2/doc/2/04.pdf>

8. **Міняйло О.** Організаційно-економічні засади здійснення державних закупівель / О. Міняйло // Вісник КНТЕУ. – 2009. – № 2. – С. 46–54.

9. **Міняйло О. І.** Державні закупівлі як чинник активізації розвитку національної економіки / О. І. Міняйло // Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. – 2010. – № 7. – С. 16–18.

10. **Овсянюк-Бердадіна О. Ф.** Напрямки підвищення соціальної спрямованості системи державних закупівель послуг / О. Ф. Овсянюк-Бердадіна // Наука молода : зб. наук. праць молодих вчених ТНЕУ. – Тернопіль, 2011. – Вип. 15–16. – С. 71–75.

11. **Олефір А. О.** Господарсько-правове забезпечення державних закупівель у сфері охорони здоров'я: теоретичні та практичні аспекти : монографія / А. О. Олефір. – Х. : Юрайт, 2012. – 456 с.

12. **Максименко З.** Державні закупівлі в Україні: економічні аспекти та збірка нормативних актів : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / З. В. Максименко, Н. Б. Ткаченко ; Київський національний торговельно-економічний ун-т. – К. : Книга, 2004. – 304 с.

13. **Аникин Б. А.** Логистика : учебное пособие / Б. А. Аникин. – М. : ИНФРА-М, 1997. – 327 с.

14. **Шатковский А.** Актуальные вопросы правового и организационного обеспечения государственных закупок // Вісник державних закупівель. – 2004. – № 3.

15. **Балабан Р. В.** Практичний інструментарій. Законодавчі засади здійснення державних закупівель для силових структур / Р. В. Балабан, Г. О. Канєвський, В. В. Таран та ін. / За заг. ред. Г. О. Канєвського. – К. : ЦПСА, 2014. – 60 с.

16. **Соколовський С. А.** Управління якістю виробництва та обслуговування : навчальний посібник / С. П. Павлов, М. В. Черкашина, М. О. Науменко, Є. М. Грабовський. – Х. : НАНГ України, 2015. – 264 с.

17. **Заєць Н. М.** Оцінювання учасників тендерних закупівель як елемент механізму економії державних коштів [Електронний ресурс] / Н. М. Заєць. – Режим доступу : http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22%282%29_ekon/stat_20_1/37.pdf

18. **Зозуля А. В.** Методи оцінки пропозицій конкурсних торгів у системі державних закупівель для підрозділів внутрішніх військ / А. В. Зозуля // Бізнес Інформ. – 2013. – № 1. – С. 68–71.

REFERENCES

Anikin, B. A. *Logistika* [Logistics]. Moscow: INFRA-M, 1997.
Balaban, R. V. et al. *Praktychnyi instrumentarii. Zakonodavchi zasady zdiisnennia derzhavnykh zakupivel dlia sylovykh struktur* [Practical tools. The legal principles of public procurement for the security services]. Kyiv: TsPSA, 2014.

Horyn, V. P. "Finansovi aspekty systemy derzhavnykh zakupivel" [Financial aspects of public procurement]. *Visnyk KNTEU*, no. 6 (2011): 65-73.

Inshyna, O. V. "Aspekty lohistychnoi kontseptsii konkursnykh mekhanizmv u systemi derzhavnykh zakupivel zerna" [Aspects of the logistics concept of competitive mechanisms in the public procurement of grain]. *Visnyk NU «Lvivska politekhnika». Serii "Lohistyka"*, no. 594 (2007): 413-422.

Kulak, O. P. "Rozvytok systemy derzhavnykh zakupivel v Ukraini" [The development of public procurement system in Ukraine]. *Derzhavne upravlinnia*, no. 4 (40) (2012): 31-37.

[Legal Act of Ukraine] (2014). <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1197-18>

[Legal Act of Ukraine] (2005). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3205-15>

Miniailo, O. "Orhanizatsiino-ekonomichni zasady zdiisnennia derzhavnykh zakupivel" [Organizational and economic principles of public procurement]. *Visnyk KNTEU*, no. 2 (2009): 46-54.

Miniailo, O. I. "Derzhavni zakupivli yak chynnyk aktyvizatsii rozvytku natsionalnoi ekonomiky" [Public procurement as a factor of revitalization of the national economy]. *Derzhavnyi informatsiinyi biuleten pro pryvatyzatsiiu*, no. 7 (2010): 16-18.

Maksymenko, Z. V., and Tkachenko, N. B. *Derzhavni zakupivli v Ukraini: ekonomichni aspekty ta zbirka normatyvnykh aktiv* [Public procurement in Ukraine: economic aspects and collection regulations]. Kyiv: Knyha, 2004.

Melnykov, O. S. "Udoskonalennia protsedury provedennia poperednoyi kvalifikatsii uchashnykiv torhiv pry zdiisnenni derzhavnykh zakupivel" [Improving prequalification of bidders in the public procurement]. <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2010-2/doc/2/04.pdf>

Ovsianiuk-Berdadina, O. F. "Napriamky pidvyshchennia sotsialnoi spriamovanosti systemy derzhavnykh zakupivel posluh" [Areas of increased social orientation of public procurement of services]. *Nauka moloda*, no. 15-16 (2011): 71-75.

Olefir, A. O. *Hospodarsko-pravove zabezpechennia derzhavnykh zakupivel u sferi okhorony zdorovia: teoretychni ta praktychni aspekty* [Economic and legal framework for public procurement in the health sector: theoretical and practical aspects]. Kharkiv: Yurait, 2012.

Shatkovskiy, A. "Aktualnyye voprosy pravovogo i organizatsionnogo obespecheniya gosudarstvennykh zakupok" [Topical issues of legal and organizational support of public procurement]. *Visnyk derzhavnykh zakupivel*, no. 3 (2004).

Sokolovskiy, S. A. et al. *Upravlinnia yakistiu vyrobnytstva ta obsluhovuvannia* [Quality management of production and service]. Kharkiv: NANH Ukrainy, 2015.

Vlialko, I. V. "Mekhanizm pravovogo regulirovaniya gosudarstvennykh zakupok v Ukraine v kontekste adaptatsii zakonodatelstva i podgotovki novogo usilennogo soglasheniya Ukrainy i YeS" [Mechanism of legal regulation of public procurement in Ukraine in the context of the adaptation of legislation and preparation of a new enhanced agreement of Ukraine and the EU]. *Aktualni problemy mizhnarodnykh vidnosyn*, vol. 2, no. 77 (2008): 146-151.

Zaiets, N. M. "Otsiniuvannia uchashnykiv tendernykh zakupivel yak element mekhanizmu ekonomii derzhavnykh koshtiv" [Assessment of the tender procurement mechanism as an element of saving public funds]. http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22%282%29_ekon/stat_20_1/37.pdf

Zozulia, A. V. "Metody otsinky propozyitsii konkursnykh torhiv u systemi derzhavnykh zakupivel dlia pidrozdiliv vnutrishnikh viisk" [Methods for evaluation of the tender bids in public procurement units of internal troops]. *Biznes Inform*, no. 1 (2013): 68-71.

УДК 331.5

БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

© 2016 БРІЛЬ М. С., ПИВАВАР І. В.

УДК 331.5

Бріль М. С., Пивавар І. В. Безробіття в Україні: теоретичні та практичні аспекти

Стаття присвячена дослідженню особливостей прояву безробіття в Україні. Розглянуті основні види безробіття, які представлені класифікаційними групами, що охоплюють декілька їх різновидів. Акцентовано увагу на головній проблемі для країни – зростання безробіття серед молоді як жіночої, так і чоловічої статі у віці до 35 років. Показано проблему збільшення навантаження зареєстрованих безробітних на вільні робочі місця і зменшення потреби роботодавців у робочій силі. Визначено масштаби безробіття серед різних вікових груп економічно активного населення в умовах кризового стану економіки в Україні. Обґрунтовано основні складові базового, оптимістичного та песимістичного сценаріїв розвитку виробництва як передумови підвищення зайнятості економічно активного населення, у тому числі молоді. Запропоновано створити державний комітет з працевлаштування молоді.

Ключові слова: безробіття, особливості, масштаби, економічно активне населення, сценарії розвитку виробництва, зайнятість.

Рис.: 2. **Табл.:** 3. **Бібл.:** 8.

Бріль Михайло Сергійович – кандидат економічних наук, доцент кафедри політичної економії, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (пр. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: sup100.69@mail.ru

Пивавар Ірина Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри політичної економії, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (пр. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)

УДК 331.5

UDC 331.5

Бріль М. С., Пивавар І. В. Безработица в Украине: теоретические и практические аспекты

Bril M. S., Pivavar I. V. Unemployment in Ukraine: Theoretical and Practical Aspects

Статья посвящена исследованию особенностей проявления безработицы в Украине. Рассмотрены основные виды безработицы, которые представлены классификационными группами, охватывающими несколько их разновидностей. Акцентировано внимание на главной проблеме для страны – рост безработицы среди молодежи как женского, так и мужского пола в возрасте до 35 лет. Показана проблема увеличения нагрузки зарегистрированных безработных на свободные рабочие места и уменьшения потребности работодателей в рабочей силе. Определены масштабы безработицы среди различных возрастных групп экономически активного населения в условиях кризисного состояния экономики в Украине. Обоснованы основные составляющие базового, оптимистического и пессимистического сценариев развития производства как предпосылки повышения занятости экономически активного населения, в том числе молодежи. Предложено создать государственный комитет по трудоустройству молодежи.

The article is concerned with studying peculiarities of manifestations of unemployment in Ukraine. The main types of unemployment, which are represented by classification groups, covering several different varieties of them, have been considered. Special attention is paid to the main problem for our country, which is the increase of youth unemployment both female and male, under the age of 35 years. The problem of increased load of registered unemployed persons as to vacant jobs along with reduced needs of employers in the labor force has been displayed. The extent of unemployment among various age groups of the economically active population has been determined in the context of the economic crisis in Ukraine. The main components of basic, optimistic and pessimistic scenarios for production development as a prerequisite for increasing employment of the economically active population, including young people, have been substantiated. It has been suggested to establish a State Committee on youth employment.

Ключевые слова: безработица, особенности, масштабы, экономический активное население, сценарии развития производства, занятость.

Keywords: unemployment, peculiarities, extent, economically active population, scenarios of production development, employment.

Рис.: 2. **Табл.:** 3. **Библ.:** 8.

Fig.: 2. **Tabl.:** 3. **Bibl.:** 8.

Бріль Михайло Сергеевич – кандидат экономических наук, доцент кафедры политической экономики, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (пр. Науки, 9а, Харьков, 61166, Украина)

Bril Mykhailo S. – PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Political Economy, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economic (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: sup100.69@mail.ru

E-mail: sup100.69@mail.ru

Пивавар Ирина Владимировна – кандидат экономических наук, доцент кафедры политической экономики, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (пр. Науки, 9а, Харьков, 61166, Украина)

Pivavar Irina V. – PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Political Economy, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economic (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)